

nih cenah na tisočake. Na vprašanje, če imajo tudi zaposleni delavci temu primerni zaslužek, je šef dotične firme ponosno odgovoril: „Pri meni zasluži prvi krojač več kot 30.000 kron na leto. — Ti gospodje krojači bodo gotovo s solzami v očeh obzalovali konec vojne, ker jim vzdržanje ne dela nobenih težko...“

Vojaški dopusti ustavljeni obenem z omejitvijo prometa. Kakor piše „Zeit“ bodo obenem z omejitvijo prometa na vseh železnicah ustavljeni z 20. t. m. tudi vojaški dopusti, za isti čas kot železniški promet.

Prehranjevalne težkoče na Dunaju. Dunaj, 20. oktobra. Na Dunaju naraščajo težave za prehrano. Zadnje dni se je v rotovžu vršilo več posvetovanj glede dobave živil za mesto, zlasti ker se brani Ogrska nadalje preskrbovati Dunaj in ker se je tudi izvoz iz Češke občutno zmanjšal. Zadnja seja načelnikov je sklenila, da se konstituira kot aprovizijski odsek. Naprosil je nemški Nationalrat, ki se je včeraj popoldne sestal, da naj se v prvi vrsti bavi z vprašanjem prehrane.

Blazen mornar streljal s topom. (K. B.) V eni izmed baterij, ki varujejo kanal pri Sebenicu, je neki zblazneli mornar začel streljati s puško, nato se mu je posrečilo, da se je polastil brzostrelnega kanona s katerim je bombardiral ladje, mesto in okoličico. Škoda je majhna, pač pa je mrtev en mornar, ranjena pa en vojak in ena ženska. Zblaznega vojaka so prijeli, preden je mogel napraviti več škode.

„Pametna“ odredba finančnega ministerstva. Finančno ministerstvo je sredi septembra izdalo naredbo, s katero strogo prepoveduje žganjekuho. Proti tej naredbi sami ne bi imeli ničesar, če bi bila izdana in objavljena pravočasno. Ljudje pa so imeli za žganjekuho že narčeno sadje, ki ni bilo za drugo, kakor izključno za žganjekuho. Vseled te stroge ministerste odredbe ljudje ne smejo khati žganja in tako gre vse namočen materijal na kvar. Kmet pa trpi vseled tega škode. Konstatiramo, da ta odredba še do danes ni razglašena. O tem so ljudje izvedeli šele po organih finančne straže. Gospodje, ne spite dalje časa na tozadernih vložnih proročjih o dovoljenju žganjekuho, rešite jih vendar enkrat in razveljavite ta zakon, da ljudstvo ne bode trpelo škode.

Omejitve prometa na železnicah. Uradno se razglasa: Prometne razmere na avstrijskih železnicah so se zadnji čas deloma vseled pomanjkanja osebja, obratovnih sredstev in kuriva, deloma vseled večjega jesenskega prometa, pred vsem pa, ker je zbolelo zelo mnogo železničarskih nastavljenov vseled španske bolezni, tako poslabšale, da mora železniško oskrbništvu potrebno ukreniti, da bo moglo kolikor mogoče v mesecih novembru in decembru posebno zaradi prevažanja pese in premoga naraslim zahtevam zadostiti. Zadnji čas se je po avstrijskih kolodvorih nabralo toliko naloženih vagonov, da se mora sprejemanje blaga omejiti. 16., 17. in 18. oktobra se razun živil ne bo sprejemalo nikako blaga za prevoz, tudi premog ne. Tudi osebni promet se bo znatno omejil. Železniško ministerstvo je moralo promet omejiti, ta omejitve se deloma izvršuje, v splošnem pa bo nastopila 20. oktobra in bo trajala kake štiri tedne.

Dunaj pred lakoto.

Dunaj, 21. oktobra. Večerni listi konstatirajo, da že tri dni ne prihaja skoro nobenih živil iz poljskih in čeških pokrajin na Dunaj. Češke in poljske dežele nočejo dobavljati Dunaju nobenih živil več.

Dunaj, 21. oktobra. „Allgem. Zeitg.“ piše, da so baje Čehi stavili ponudbo, da naj se Dunaj direktno obrne do „Českega vybora“ in ne več do avstrijskega prehranjevalnega urada. Samo na ta način bi mogel dobiti Dunaj se živila iz čeških dežel.

Dunaj, 21. oktobra. „Ostdeutsche Rundschau“ prinaša oklice na nemške kmetovalce, ki jih pozivlja, da naj ne dajo nobenih živil češkim ljudem niti za najvišje cene. Pod naslovom „Silobran“ piše isti list glede češkega bojkota: Čehi trde, da živi na Dunaju nad 300.000 Čehov. List predlaga, da naj se vsi Čehi na Dunaju registrirajo in da naj se jim ne izdajo nobene živilske nakaznice. Tudi naj se vrše po hišah, kjer stanujejo Čehi, hišne preiskave in naj se kot odgovor na češki živilski bojkot konfiscirajo dunajskim Čehom vsa živila. Isti list poroča: Konferenca načelnikov na dunajskem rotovžu je sklenila pozvati nemški narodni svet, ki zburtuje danes, da naj stori sklepe, da se odvrne od glavnega mesta lakota. Moke in krompirja je samo še za malo časa, enako ni skoro nič več krmilinič mesa in petroleja. Dunaj je v strašnem položaju. Katastrofa je neizogibna ter ima lahko nedogledne posledice za Nemce v Avstriji in za vsa državo.

Dunaj, 22. oktobra. Dunajski župan dr. Weisskirchner se je pričel pogajati s češkim poslancem Tusarjem zaradi dobave krompirja in drugih živil za Dunaj. Opozarjal je na to, da živi na Dunaju na sto tisoče Čehov in poslanec Tusar je izjavil, da je pripravljen posredovati, toda samo pod pogojem, da se Čehi pogajajo edino le z dunajsko mestno občino, da pa nimajo ničesar opraviti z državnimi oblastmi.

Kmetijsko združništvo in vojska.

Naša vlada je že očitovno priznala, da se je kmetijsko združništvo v vsakem oziru dobro obneslo in domovini jako dobro služilo. Skoraj vse kmetijske zadruge so posvečevale svojo službo krmil. Rajlajznovke so priroki do veletoka ki doajta demovini iz kmetijskih slojev znate def.šarnih sredstev v obliki vojnih posojil. Propaganda za vojna posojila se ne bi bila obnesla tako uspešno, ako ne bi bile rajlajznovke in kmetijske zadruge tako vro delovale v prid domovine, oziroma ako ne bi bilo velikopotezne organizacije kmetijskih korporacij.

Pri vojnem gospodarsstvu bi se bilo dalo marsikaj boljše izvrševati in marsikaj opustiti, ako bi bila združna organizacija kmetijskega prebivalstva na Avstrijskem pred začetkom vojne bolj razširjena. V tem oziru smo zaostali za Nemčijo. V sudejskih deželah, pa tudi na Spodnjeavstrijskem je združniška organizacija že boljše nego na Štajerskem, imamo pač obilo rajlajznovk, toda v drugih strokah združništva je pa še treba mnogo organizatoričnega dela.

Vojska je omajala marsikatero zastarele nazore, kakor skala trdno pa še stojijo načela združništva, strašne vojne posledice za vse človestvo silijo skoraj vse poklice, da si gospodarske sami pomagajo, snujoc zadruge, kajti le na ta način bomo kos sedanjim in prihodnim velikim težkočam.

Velika škoda je, da se pri snovanju vojno-gospodarskih central niso izrabljali dobri nauki in izkušnje združništva. Dozdeva se, da se skuša — žal prepozno — uvesti združniški duh v nekatere centrale in da se poverja poslovoznim izkušnim združnikom in podružnične central se prepuščajo združnim zvezam.

Zadeva velikega pomena je praktična izvršba ideje, da bi zadruge pridelovalce neposredno kupčevale z zadrugami porabjalcev. Če bi se to doseglo, bi se s tem odpravila cela armada vmesnih trgovcev. Na Avstrijskem imamo danes že mnogo dobro organiziranih konzumnih društev, ki so združena v velikih zvezah in delujejo skupno s kmetijskimi zadrugami.

Dostihmal so bila ta konzumna društva prav malo v neposredni kupijski zvezi z zadrugami za pridelovanje in prodajo. Kupcije se vrše zvečne polom vmesne trgovine. Kjer se kupčuje poštno, tam se gotovo ne bo nikdo priloževal; toda odločno pa morajo delovati pridelovalne kakor tudi porabjalne zadruge proti nepošteni vmesni trgovini in proti početju vmesnih trgovcev, ki se vsiljujejo med pridelovalce in konzumente in pogosto kar v kavarni pri zabavi nezasišano navljajo cene za poljedelske pridelke.

V slednjem času se pogajajo zastopniki kmetijskih zveznih organizacij z zastopniki zveze avstrijskih konzumnih društev v svrhu medsebojne neposredne blagovne kupcije in pričakuje se, da bojo iz prizadevanja kmalu imela praktičen uspeh.

Naši kmetovalci se pogosto izražajo, da bi svoje pridelke rajši prodajali, ko bi vedeli, v kakšne roke pravzaprav ti pridelki prihajajo. Kmetovalci dobro vejo, da se polastijo njihovih pridelkov, na katere prebivalstvo radi ogromnih prehranjevalnih težkoč tako težko čaka, pogosto osebe, katere se s temi pridelki na nečujen način bogatijo. Ako dosežemo, da prihaja večji del kmetijskih pridelkov potom zadrug in zvez porabljenim

zadrugam, se bo na ta način najbolje gojilo in pospeševalo potrebno zblíževanje dežele z mestom.

Upamo, da bo zadrugna misel, ki je danes že prešinila široke sloje prebivalstva, v bodoče tembolj pokličana, da deluje v blagor trpečega človeštva. R. S.

Gospodarske stvari.

Oskrbovanje drevja.

Zelo važno je, da se drevje bodisi mlado ali staro v jeseni namaže z apnom, kateremu se prida nekoliko ilovce in krevjeka. Ta zmes naj se dobro premeša, ter se mu voda prilije, toliko da nastane gosto beljenje. S čopičem se drevje dobro namaže od tel do krone, in sicer tako, da se prime kar največ mogoče, da se prime beljenje debela, in da se v razpokline zlasti pa skrivališče pod skorjo dobro napojijo z beljetem. Pod razpoko no skorjo in drugili razpoklinah so namreč najboljša skrivališča za mrčes, kjer isli na gorkem prezimi v velikanskih množinah, ta beleže pa ga prežene. Da je mrčes drevju škodljiv, posebno pa cvetju in sadju, ni treba posebej povdjarati. Spomladi se potem tako drevo s strugo ali pa kričo ostrže, na kar zgojimo krasna in gladka debela dreves. Trud, ki ga imamo s tem delom se nam zelo bogato poplača.

Uredba krompirja za leto 1918.

C. kr. urad za ljudsko prehrano je dovolil z odlokom z dne 16. septembra 1918, št. 186.191, onim pridelovalcem, ki stanujejo izven svojega pridelovalnega kraja, da dobijo krompir iz lastnega pridelka, ako se odpovejo kartam za krompir. Ta dobavna pravica velja samo za pridelovalca in njegovo družino. Letni porabni delež za 40 tednov od početka splošne uredbe letne porabe je določen za osebo na 100 kg. Prevozno dovolilo se zaprosi pri graški podružnici vojnoprometnega zavoda za žito. Prošnja mora imeti potrdilo o lastnem pridelovanju od občine pridelovalnega kraja; tudi se priložijo dotične karte za krompir, oziroma v času do 6. oktobra, ko še karte niso izdane, odpovedna izjava, ki se odda občini bivaličič, in z naslovom prošnja in zahtemk opremljen kuvert. Namestniški odlok 2504/47 z dne 3. septembra 1918 je zd zdaj neveljaven. C. kr. namestništvo.

Novi kažipot

za
bolnike!

Spisal sem spis, da v njem milijonom trpečih edino mogočo pot k ozdravljenju pokažem. Ta kažipot ne etane niti vinarja in se vsakomur, ki se čuti bolanega, slabotnega, obupanega, zastoj dopošlje. Moj spis je rezultat 50-letnega mišljenja in študija, vsebuje svoto bogate, praktične izkušnje in mnogo dokazov odličnih znanstvenih mož.

Kdor se hoče rešiti,

naj se podvrže mojemu nauku, ki je že mnogim tisočem pomagal. Naj je bolezen nastala vلود škrti, žalosti, prevelikega napora, naj je bila povzročena vseled

lahkomyšelnosti in nezmerosti,

vsem žalostnim, za delo in na volji slabotnim ljudem pokažem znanstveno in naravno pot k ozdravljenju od živčnih bolezni, pomanjkanja spanja, neveselja do dela, duševne in telesne slabosti, trganja v udih, glavobola, motenja v želodcu in prebavi ter mnogo drugih bolezni.

Pišite še danes karto in zahtevajte za stonj in franko

moj kažipot!

Naslovite karto na adresu:

E. Pasternack, Berlin, N.-O., Wilschstr. 13, Abt. 473. 541